

Från dela till analysera

Rektors ledarskap för undervisningsutveckling

Av: Tina (Christina) Svensson

Mark

Presentation

Tina Svensson

Rektor för Ubbhults förskola och skola.

7 år på denna tjänst i kommunen och 14 år som förskolechef/rektor

Dagens presentation är utifrån min roll som pedagogisk ledare för lärarna på Ubbhultskolan.

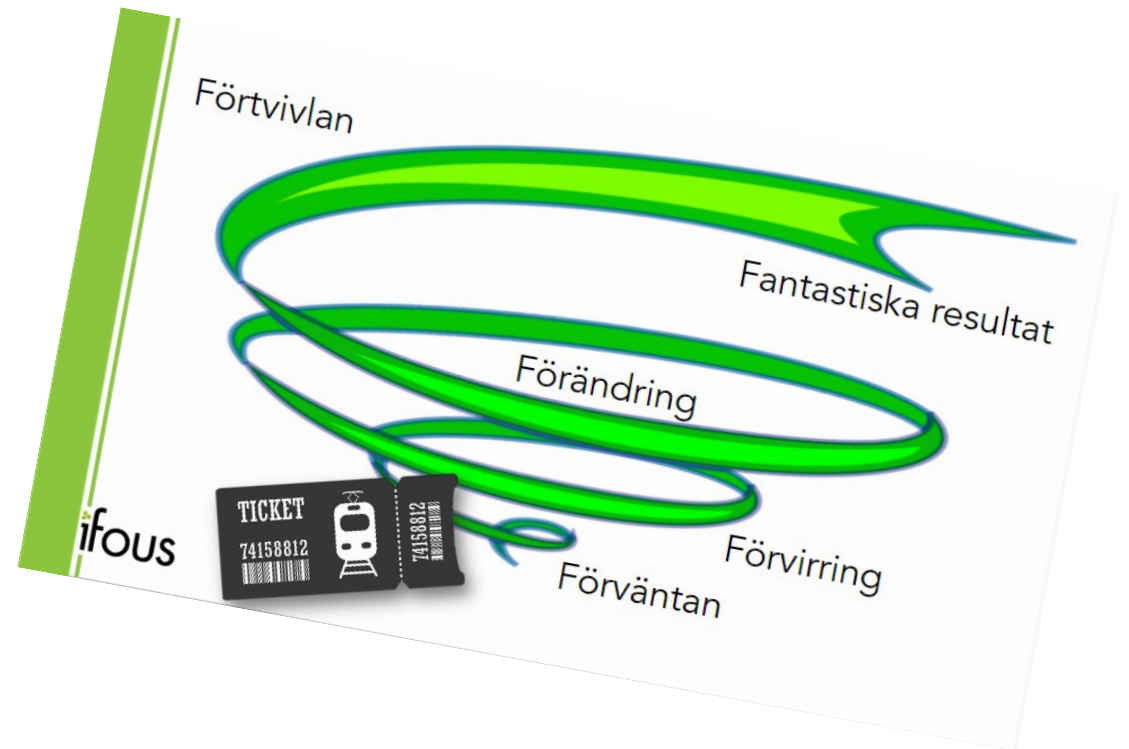

Ubbhults
Mark

Vägen in i Ifous och fokus undervisning till dit vi är idag...

Tilltro till den
egna förmågan

Rektors uppdrag enligt skollagen

"Det pedagogiska arbetet vid en förskole- eller skolenhet ska ledas och samordnas av en rektor. Rektorn ska särskilt verka för att utbildningen utvecklas." (SFS 2010:800, 2 kap §9).

Vart var vi och vart ville vi?

Nuläge vid uppstart

Trevlig dela-kultur

- Gott samarbete
- Alla med lärarbehörighet
- Engagerade

Wheelan (2017)

Sülau (2023)

Önskat läge vid uppstart

Analyskultur

- Lyssna genuint och nyfiket
- Utgå från elevernas behov
- Undervisningens påverkan på lärandet i fokus.
- Bryta ner lärandet i små steg
- Ställa nyfikna/fördjupande frågor
- Komma med andra perspektiv

Varför då då?

Undervisningens kvalitet är avgörande för elevernas lärande.
Undervisningen är det vi kan påverka.

Scherp (2020) beskriver vikten att vi drar rätt slutsatser och lärdomar utifrån reflekterandet då dessa slutsatser påverkar framtida handlanden.

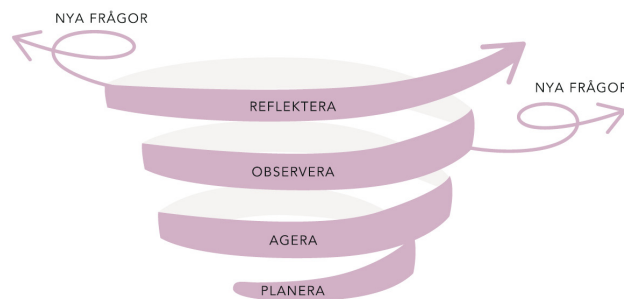
”Det är därför viktigt att slutsatserna blir så riktiga som möjligt, så att det framtida agerandet blir alltmer framgångsrikt och ändamålsenligt. Risker i detta steg är naturligtvis att man drar felaktiga slutsatser. Denna risk kan reduceras genom att man skapar utmanande möten där andras lärdomar sätts i relation till de egna slutsatserna”

Även Torkildsen och Nehez (2020) beskriver att för att lära av det som sker i praktiken är det viktigt att de som deltar i inte bara bekräftar varandra utan också *”bidrar till att formulera så kallade kognitiva utmaningar i förhållande till det som skaver. Kognitiva utmaningar kan bestå av utmanade frågor eller observerade tillkortakommanden. Det handlar om att vara varandras kritiska vänner.”*

Metod

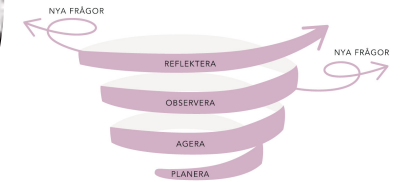
Utifrån nuläge och önskat läge valde jag mina ledarhandlingar. Jobbade utifrån aktionsforskningsspiralen med frågeställningar i steg som:

- Hur kan jag genom mina ledarhandlingar öka lärarnas förmåga att lyssna, ställa nyfikna och fördjupande frågor samt hålla fokus i mötet för undervisningsutveckling?
- Hur kan jag genom mina ledarhandlingar öka lärarnas ämneskunskap, få dem att ringa in nuläge och önskat läge bättre samt belysa allas ansvar för kvalitén i de kollegiala verkstäderna?

Ledarhandlingar för att nå önskat läge

- Medverka i de kollegiala verkstäderna-samtalsledare och modellera. Genuin nyfikenhet och inte en expert med facit
- Enskilda samtal med lärarna
- Ökad kunskap för gemensamt språk och ställa fördjupande frågor
- Tydliggjorde mitt nuläge-önskade läge så alla kunde bidra till att utveckla kvaliteten i de kollegiala verkstäderna
- Efter varje möte utvärderar vi:
 - Vad lyckades du bra med idag?
 - Vad ska du tänka extra på till nästa gång?

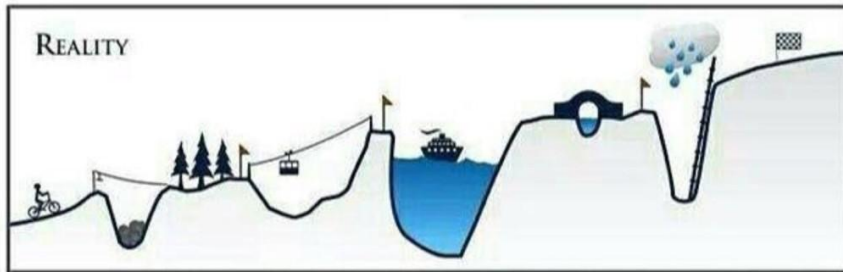

Medverka i de kollegiala verkstäderna????

"Du måste ju förstå att som lönesättande chef kan du inte vara med i de pedagogiska samtalen. Du påverkar ju samtalen negativt genom din närvaro."

Tvivelade på mitt ledarskap.

Vem var jag att leda lärarna, jag är inte expert på läsinlärning.
Nådde jag verkligen dit jag tänkt eller såg jag vad jag ville se?

Hur såg lärarna på min medverkan?

Frågar lärarna kring mitt ledarskap och hur de uppfattar det.

”Rektor var med som samtalsledare vilket gav en insyn och delaktighet och stöttning i vårt arbete. Delaktigheten underlättar samsyn, förtroende och förståelse i det pedagogiska arbetet.”

” Men vi vet ju att du har tilltro till oss. Du vill oss väl. Vi är som din klass där du måste veta vårt nuläge för att kunna hjälpa oss att utvecklas vidare.”

En forskningsartikel växer fram

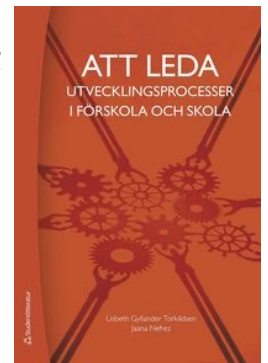

Forskning som styrker vikten av rektors delaktighet

Robinson (2017) har i sin forskning kommit fram till att det absolut bästa sättet för skolledare att göra skillnad för sina elevers lärande är att stödja och delta i lärarnas kollegiala lärande och utveckling. En ledares delaktighet garanterar dock inte per automatik högre måluppfyllelse. Denna forskning som Robinson (2017) lyfter i sitt arbete visar på att det är viktigt att rektor deltar men den visar inte på vilka kunskaper och kompetenser som krävs för att vara en effektiv ledare i det professionella lärandet.

Anledningen till att konstruktiv kritik mellan kollegor sällan förekommer är, enligt många processledare, en osäkerhet om hur kritiken ska tas emot. (Torkildsen, Nehez; 2020)

Att utvärdera och analysera har också visat sig svårt för skolor då förgivettaganden om att nya insatser leder till avsedda effekter är vanliga. (Torkildsen, Nehez; 2020)

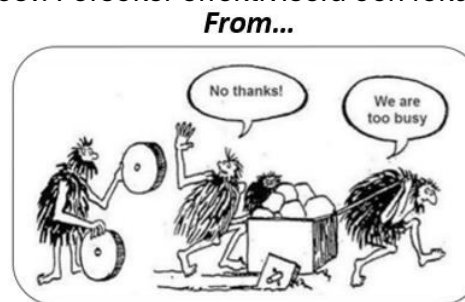
Har vi nått en analyskultur i de kollegiala verkstäderna?

Created By Anna Bengtsson

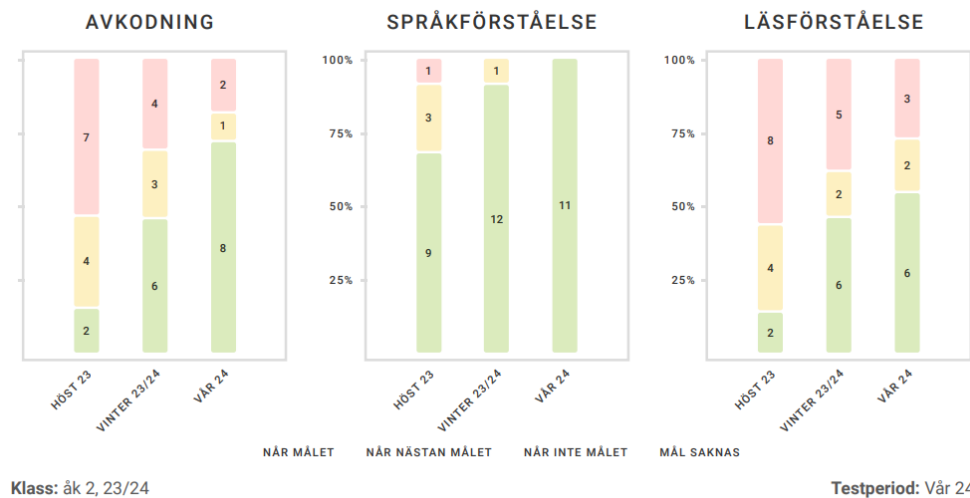
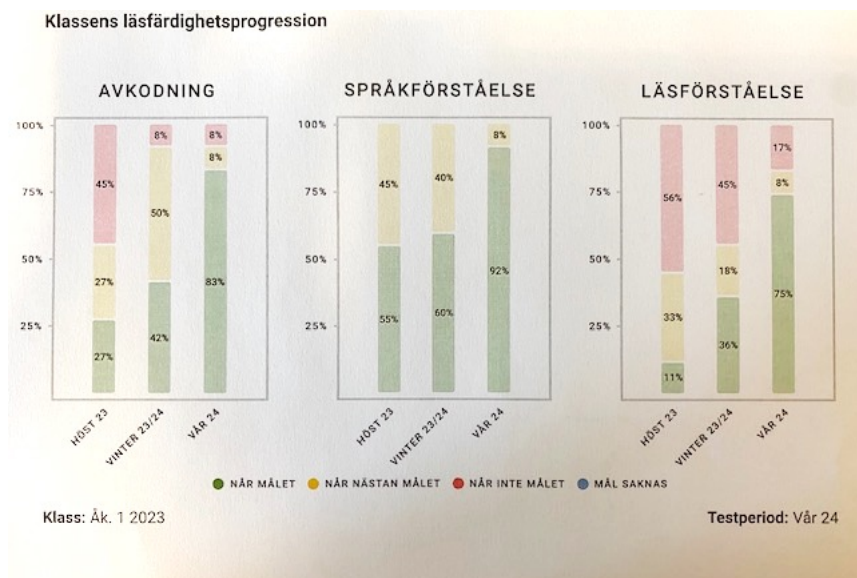

Indikatorer för förflyttningen mot önskat läge - analyskultur

- Utgår från elevernas behov och följer upp lärandet som sker oavsett nivå.
- De delar fortfarande idéer men utifrån elevernas beskrivna behov
- Bollen i eget knä
- Lyssnar och ställer nyfikna och fördjupande frågor
- Fokus på undervisningens påverkan på lärandet. Samtalar om undervisning och dess effekter även över tid. Samplanerar
- Använder ett yrkesspråk och bryter ner sin undervisning i steg. Sätter ord på de val man gör och varför.
- Prövar nya undervisningsätt ex läslistor, läshattar osv. Försöker effektivisera och fokusera undervisningen på det som ger bäst effekt på elevernas lärande.

Gör det någon skillnad för elevernas lärande?

Pedagogisk ledare

Jag ser mig själv som dirigenten i en symfoniorkester.

Att varje lärare är expert på sitt instrument och min uppgift är att leda dem alla så vi tillsammans blir vårt bästa jag-synergi. Det är viktigt att jag lyssnar på dem var och en för att sedan leda dem till ett vi tillsammans. Att jag har en tydlig bild hur jag vill att vi ska låta tillsammans. Ibland kan någon behöva hem och träna extra på sitt instrument och sedan åter tillsammans.

Lärdomar

Skapa en stödkedja utifrån behov med fokus på undervisningsutveckling.

Finns inga facit och färdiga mallar. Använd ditt omdöme och din kunskap och ha mod att leda i din kontext. Kanske behöver du göra mer än att organisera

Mod att tydliggöra nuläge och önskat läge så vi styr utifrån samma karta och tar gemensamt ansvar. Inte leda i det tysta.

Kartlägg nuläge ordentligt för att kunna se önskvärd förflyttning, Wheelan (2017) Sülau (2023)

Vikten av att prioritera dokumentation och reflektion för att följa lärandet i alla nivåer. Utan dokumentation förutsätter jag att mina handlingar leder till utvecklingen som sker.

Rektor engagerad i de kollegiala utvecklingsarbetet och vid behov deltar

Prioritera det som gör skillnad på riktigt-undervisningsutveckling

En sak i taget – håll undan bollar från sidan.

TILLSAMMANS!

Så vi fortsätter vår utvecklingsresa mot nya mål likt Jonna Bornemarks grundtes ”att världen alltid är större. När du tagit sikte på en ö och nått den, förvärvat ny kunskap, finns det alltid mer att upptäcka – horisonten ligger alltid kvar.”

Tack !

